

Hľadanie človečiny a krása prírody v celej jej velebnosti, empatia k detskej duši a jej cesty do sveta dospelých - to je dielo spisovateľky Kláry Jarunkovej. Filozofia jej námetov je blízka ľuďom bladajúcimi čistotu a vrúcnosť s humorom a porozumením, neodsudzujúc, ale cbápavo tlmočiac slasti i strasti nášho života. Patrí k vzácnym tvorcom, ktorí pochopili prerod cez bolestné hľadanie dospievania s nadčasovým pobladom do sveta dospelých. Jej diela nezostarli ani nestratili aktuálnosť a stále majú čo povedať, lebo sú citlivými sondami do problémov mladých.

Život spisovateľky bol poznačený mnohými osobnými tragédiami, ale aj veľkou láskou a súdržnosťou. Dvadsaťosemeho apríla 1922 sa narodila na pošte v Červenej skale rodine poštmajstra Chudíka druhá dcéra Klára. Čoskoro sa rodina rozrástla ešte o troch súrodencov. Láskavá, dobrá a krásna matka spolu s múdрым a prírodu milujúcim otcom vytvárali ovzdušie štastia a pochopenia. Zakrátko však zomrela matka a deti spolu s otcom vychovávala otcova sestra, ktorej láska a porozumenie formovali jej detskú dušu. Vyštudovala gymnázium a prvé pôsobisko našla na detvianskych lazoch - Korytárkach. Zakrátko začala študovať na Filozofickej fakulte filozofiu a slovenský jazyk. Po skončení pôsobila v Bratislave, kde sa v 1946 vydala za Ing. Tichomíra Jarunka. Pracovala v literárnej redakcii slovenského rozhlasu. Narodila sa jej dcéra Danko, ktorá je dnes akademickou maliarkou a niektoré knihy svojej matky ilustrovala pod menom Zacharová. Po skončení pôsobenia v rozblase Klára Jarunková dlhé roky strávila ako redaktorka humoristického časopisu Robáč. Popri práci sa venovala literárnej tvorbe, ktorá mala široký oblas a získala mnoho čitateľov. Romány Jediná, Brat mlčanlivého Vlka, Tulák, Čierny snovrat, Stretnutie s nezvestným a mnoho iných zaujmú čitateľa plnokrvným stvárnením brdínov. Jej brdínovia sú ľudia spomedzi nás nesúci

posolstvo nádeje, že všetko, čo sa stane, má svoj zmysel. Dýcha z nich optimizmus, cbuť prekonával všetky prekážky a nepoddával sa.

Preklady diel Kláry Jarunkovej do mnohých jazykov i množstvo reedícií svedčia o oblúbenosti jej tvorby. Početné ocenenia doma i v zahraničí potvrdzujú hodnotu jej výpovedí, v ktorých nechýba etický princíp cti, dobroty a harmónie bez planého moralizovania. Ukázala cez detské oči svet dospelých plný ľabostajnosti, sebeckva a nezáujmu o druhého človeka, ale nad všetkým nakoniec vífazi sila lásky a snahy o nájdanie miesta v živote. To všetko sa deje s humorom a pochopením.

Spisovateľka má v sebe genetický kód etického princípu života, ktorý prebleskuje cez lásku a empatiu, ale aj silu ostať sebou samým. Interpretácia jej duchovného bohatstva nie je zjednodušujúca, ako nie je taký ani život sám. Vzácnne nemoralizujúca nerobí si nárok na vševedúci postoj, ale necháva vyznieť božský princípu - dar slobodného rozhodovania sa - a priznáva ho rovnako dieťaťu ako dospelému. To je ojedinelý jav v literatúre vôbec.

Dr. Gabriela Škorvanková

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti

PRAMENE ČISTEJ VODY

Tvorba jubilatky
KLÁRY JARUNKOVEJ

Zostavila: Eva Ciferská

Vydala: BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti

Rok vydania: 2002

Náklad: 1 000 ks

Realizácia: JEK PRINT

ISBN: 80-968602-5-9

Ilustrácie Dany Zacharovej ku knihe Tulák /Dilema 2002/

LITERÁRNA TVORBA

1. **Hrdinský zápisník** /1960, 6.vyd. 1984/
Cudzojazyčné vydania: bulharčina, čeština, estónčina, kirgizština, maďarčina, nemčina, poľština, ruština, tadžičtina, ukrajínčina.
2. **Čierna hodinka plná divov a fantázie** /1961/
3. **Deti slnka** /1962/
4. **Jediná** /1963, 7.vyd. 1995/
Cudzojazyčné vydania: angličtina, bulharčina, čeština, dánčina, estónčina, faerčina, holandčina, lotyština, macedónčina, maďarčina, nemčina, poľština, rumunčina, ruština, slovinčina, srbochorvátčina, španielčina, taliančina, turečtina, ukrajínčina.
5. **Zlatá sieť** /1963/
Cudzojazyčné vydanie: ruština.
6. **O jazýčku, ktorý nechcel hovoriť** /1964/
Cudzojazyčné vydania: litovčina, maďarčina, nemčina, srbochorvátčina.
7. **Brat mlčanlivého Vlka** /1967, 5.vyd. 2000/
Cudzojazyčné vydania: angličtina, bieloruština, bulharčina, čeština, dánčina, estónčina, fínčina, holandčina, litovčina, maďarčina, nemčina, poľština, rumunčina, ruština, slovinčina, srbochorvátčina, španielčina, taliančina.
8. **Pomstiteľ** /1968, 3.vyd. 1988/
Cudzojazyčné vydania: fínčina, nemčina, poľština, ukrajínčina.
9. **Pár krokov po Brazílii** /1972/
10. **Tulák** /1973, 6.vyd. 2002/
Cudzojazyčné vydania: čeština, estónčina, maďarčina, nemčina, taliančina, ukrajínčina.
11. **O psovi, ktorý mal chlapca** /1974/
Cudzojazyčné vydania: čeština, estónčina, japončina, lužická srbčina, maďarčina, nemčina, poľština, ruština, slovinčina.
12. **Tiché búrky** /1977, 2.vyd. 1988/
Cudzojazyčné vydania: bulharčina, čeština, poľština, ruština, taliančina.
13. **Horehronský talizman** /1978/
14. **O Tomášovi, ktorý sa nebál tmy** /1978/
Cudzojazyčné vydania: čeština, nemčina, ruština, slovinčina.
15. **Stretnutie s nezvestným** /1978, 2.vyd. 1982/
Cudzojazyčné vydania: čeština, mongolčina.

16. **Čierny slnovrat** /1979/
Cudzojazyčné vydania: čeština, maďarčina, ukrajínčina.
17. **Obrázky z ostrova** /1979/
18. **Kde bolo, tam bolo** /1980/
19. **O vtáčikovi, ktorý vedel tajomstvo** /1983, 2.vyd. 1997/
Cudzojazyčné vydania: estónčina, poľština.
20. **O dievčatku, ktoré šlo hľadať rozprávku** /1984/
Cudzojazyčné vydania: bulharčina, fínčina, nemčina.
21. **Rozprávky** /súborné vydanie 1986/
Cudzojazyčné vydanie: nemčina.
22. **Dedko a vlk** /1989/
23. **Nízka oblačnosť** /1993/

OCENENIA

1959

3. cena v Súťaži vydavateľstva Mladé letá o najlepšiu poviedku zo súčasného života detí za **Hrdinský zápisník**

1961

Cena Slovenského literárneho fondu za knihu **Hrdinský zápisník**

1964

Jilemnického odznak za zásluhy o rozvoj PO ČSM

1965

2. cena v národnom i medzinárodnom kole Medzinárodnej literárnej súťaže „Pre mládež atómového veku“ za knihu **Brat mlčanlivého Vlka**

1968

Európska cena za detskú literatúru „Piera Paola Vergeria“ - Čestné uznanie za knihu **Brat mlčanlivého Vlka**

1970

Nemecká cena za detskú literatúru za knihu **Brat mlčanlivého Vlka**

Čestná listina IBBY - diplom za knihu **Brat mlčanlivého Vlka**

Cena Zväzu slovenských spisovateľov za knihu **Brat mlčanlivého Vlka**

1972

3. cena v Literárnej súťaži Ministerstva kultúry SR a Slovenského literárneho fondu za knihu **Tulák**

1973

Cena vydavateľstva Mladé letá za knihu **Tulák**

1975

Cena **Fraňa Kráľa** za tvorbu pre deti a mládež

1976

Cena Bancarellino za knihu **Brat mlčanlivého Vlka**

1979

Mimoriadna Čestná listina Ceny H. Ch. Andersena - diplom za knihu **Tulák**

1980

udelenie titulu **Zaslúžilá umelkyňa**
Pamätná medaila vydavateľstva **Mladé letá** za zásluhy o rozvoj detskej knihy

1983

Cena vydavateľstva Mladé letá za knihu **O vtáčikovi, ktorý vedel tajomstvo**

1989

Plaketa Ľudmily Podjavorinskej za popularizáciu slovenskej detskej literatúry v zahraničí

